

مر تفضی سرهنگی:

جنگ برای بابایی تمام نشده

تنها شکش عوض شده‌است

مدیر دفتر ادبیات پایداری **حوزه هنری گلعلی می گوید: گلعلی بابایی جنگ را درک کرده و برای همین ره‌ایش نکرده است.** **جنگ برای بابایی تمام نشده، تنها شکشکش عوض شده است.**

نخستین آیین «اوج‌هنر» امروز ۱۹ دی‌ماه، قرار است از ربع قرن تلاش گلعلی بابایی در ثبت تاریخ دفاع مقدس تجلیل کند. مرتضی سرهنگی، مدیر دفتر ادبیات پایداری حوزه هنری دربارهٔ شخصیت گلعلی بابایی و تلاشش در عرصه خاطرهنویسی دفاع مقدس گفت: جنگ میدان واقعیت‌هاست و بهترین کسی که می‌تواند آن را توصیف کند، کسی است که در این میدان حضور داشته‌است. گلعلی بابایی یکی از این افراد است. گلعلی بابایی سربازی است که جنگش را کامل کرده‌است. سربازی که جنگش را نمی‌نویسد، آن را ناقص رها کرده‌است، اما رزمنده‌ای که بعد از آنکه در میدان نبرد جنگش را انجام می‌دهد و زنده می‌ماند و برمی‌گردد، قلم و کاغذ برمی‌دارد و می‌نویسد که در جبهه‌های جنگ چه گذشته، اوست که جنگش را کامل کرده‌است. او به مردم می‌گوید که زمانی سرباز بودم، الان هم یک سرباز فرهنگی هستم که می‌نوسم چه اتفاقاتی در جبهه افتاده‌است.

- بابایی و یهزاد مبدع لشکرنویسی بودند**

مدیر دفتر ادبیات پایداری حوزه هنری با اشاره به حضور گلعلی بابایی در لشکر ۲۷ محمد رسول‌الله(ص) تصریح کرد: لشکر ۲۷ این اقبال را دارد که کسانی مثل گلعلی بابایی و همکارش حسین بهزاد بخشی از چهره این لشکر را در «سریت مقابل» و «همای ساعت» نشان دادند. در واقع اینها مبدع لشکرنویسی بودند. بعد بابایی رفت به سمت گردان‌ها. جنگ ما جنگ گردان‌ها بود. این کارها در لشکرهای دیگر صورت نمی‌گیرد، در حالی که لشکرهای ما به این نیاز دارند که تجربه‌های نظامی را که به قیمت گرانی به دست آمده به یکدیگر منتقل کنند.

- ادبیات جنگ را یک سرباز می‌نویسد**

نه ادیب و نه مورخ

سرهنگی گفت: در دنیا علمی با عنوان جنگ‌شناسی داریم. نوشتن بعد از جنگ‌ها در دنیا سنت است. جنگ‌ها که تمام می‌شود، سربازها و کسانی که در جنگ بودند یک خط می‌آیند عقب و این نویسنده‌ها هستند که جلو می‌روند. جنس بابایی طوری بود که هم این تغییرات را حس کرد و هم بعد از جنگ در خط مقدم ماند. جنگ میدان واقعیت‌هاست. طرح چیزهایی که در جنگ وجود نداشته ممکن نیست و این نثری می‌خواهد که ساده باشد. البته سادگی به معنی فرق می‌کند. متن بابایی ساده، روشن و همه فهم است. وقتی گلعلی می‌نویسد، دقیقا نثر یک سرباز است. ادبیات جنگ را یک سرباز می‌نویسد. نه ادیب و نه مورخ، چرا که آنها در جنگ حضور نداشتند.

این نویسنده دربارهٔ جنس ادبیات و نوع نگارش گلعلی بابایی نیز گفت: نوشته‌های بابایی مستندنگاری است که حاصل یک پختگی است. این پختگی نتیجه جنگ است. از طرفی نوشتن مستندنگاری خلایق می‌خواهد و بابایی این خلاقیت را دارد. هم خاطرهنویسی کرده، هم زندگینامه نوشته‌است. هم لشکرنویسی کرده و هم گردان‌نویسی و در واقع گونه‌های مختلف ادبی جنگ را تجربه کرده‌است. نثر بابایی نثر گفتگاری است. در کار ادبیات جنگ هر چقدر نثر بیشتر به نثر گفتگاری نزدیک شود، بهتر است، چراکه مخاطب باید باور کند که چیزی جز حقیقت نمی‌خواند. اگر غیر از این باشد، شکست می‌خورد، چراکه ادبیات جنگ به خاطر مردم نوشته می‌شود. خیلی از جنگ‌ها به خاطر مرزاها اتفاق می‌افتد، اما ادبیات و هنر جنگ بی‌مرز است، چراکه حرف از انسان است و ادبیات انسانی مرز ندارد. ادبیات جنگ همدمی غیر از انسان ندارد. در همه جای دنیا ادبیات جنگ را همه مردم می‌خوانند، به این خاطر که مردم دیگری می‌خواهند بداندند کسانی مثل خودشان در شرایط سختی مثل جنگ چگونه دوام آورده‌اند.

جنگ برای بابایی تمام نشده، تنها شکشکش عوض شده

سرهنگی با بیان اینکه گلعلی بابایی هیچ‌گاه اله اغراق و مبالغه در بیان تاریخ جنگ نبوده‌است، افزود: بابایی جنگ را درک کرده و برای همین ره‌ایش نکرده‌است. جنگ برای بابایی تمام نشده، تنها شکشکش عوض شده‌است. جنگ دو نوع دستور زبان دارد؛ یک دستور زبان برای عصر جنگ که تبلیغی، حماسی و شورانگیز است. در همه جای دنیا هم این ادبیات وجود دارد، چرا که مردم باید برای دفاع آگاهی پیدا کنند، در شرایط سخت دوام بیاورند و برای جنگ تهیهج شوند، اما دستور زبان عصر بعد از جنگ تعقلی است؛ چیزی که بابایی در کتاب‌هایش دارد. وی در پایان گفت: گلعلی بابایی شخصیت دوست‌داشتنی، دلپذیر و فروشنده یک کالای خیلی خوب است که من از مشتریانش هستم.

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران
مدیرعامل و مدیرمسئول: عبدالله گنجی
سر‌دبیر: غلامرضا صدقیان
آدرس: تهران، خیابان شهید مطهری
قطاع میزبای شیرازی، پلاک ۲۸۴
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۴۹۸۴۷۳
روابط عمومی: ۸۸۴۹۸۴۴۸، نامبر: ۶-۸۸۴۵۶۳۳۴
توزیع: شرکت نشر گستر امروز ۷۷-۷۶-۸۸۴۹۸۴۷۵
چاپ تهران: چاپخانه روزنامه جوان
www.javanonline.ir

| روزنامه جوان | شماره ۴۹۹۸ | یکشنبه ۱۹ دی ۱۳۹۵ | ۹ ربیع‌الثانی ۱۴۲۸ | اذان ظهر: ۱۲:۱۱ | غروب آفتاب: ۱۷:۰۸ | مغرب: ۱۷:۲۸ | نیمه‌شب شرعی: ۲۲:۲۷ | اطلوع آفتاب فردا: ۷:۱۵ |

کلاه گیس عیاری بر سر سینمای ایران

چه کسی به عیاری تضمین و مشورت داده

که در سال آخر دولت می‌تواند قرارداد ۴۰ ساله سینمای انقلاب را به هم بزند

- جواد محرمی**

دبیر جشنواره سسی وپنجم فیلم فجر جمعه شب ساعتی پس از اعلام آسانی فیلم‌های حاضر در بخش سودای سیمیرغ این دوره از جشنواره با حضور در برنامه هفت در بخشی از صحبت‌هایش که درباره حذف برخی از فیلم‌ها بود، وقتی به فیلم «کانه» که کیانوش عیاری

رسید، گفت: «این فیلم به دلیل حساسیت موضوع و محتوایش باید در جایی بالاتر از جشنواره دربارهٔ نمایش آن تصمیم‌گیری شود.» اینکه مورد فیلم عیاری چه چیزی می‌توانست باشد که محمد حدیدی روح تلپ مشکل آن را به زمین مراجع بالاتر می‌اندازد، سوالی بود که برای خیلی‌ها پیش آمد و البته برخی هم جواب آن را می‌دانستند: استفاده از کلاه‌گیس به جای روسری برای بازیگران زن خبری بود که به سرعت در فضای مجازی پیچید و از سوی هیچ شخصی هم تکذیب نشده، رویکردی نادر در تاریخ سینمای پس از انقلاب ایران که باعث حیرت همه شد و این سؤال مطرح شد که عیاری با چه انگیزه‌ای تصمیم به عبور از خط قرمزهای سینمای ایران گرفته و چه تحلیلی و تصمیمی سبب شده که او بدون سروصدا و دفعه‌فا از این خط قرمز بدهی عبور کند.

اعتراف کنند!

عیاری بالاخره در آخرین ساعات روز گذشته نسبت به حذف فیلمش از جشنواره واکنش نشان داد و گفت: «من از ابتدا می‌دانستم که این‌فیلم برای بخش جایزه انتخاب نخواهد شد و با این‌علم فیلم را ساختم. هیچ اعتراضی ندادم بلکه منتظرم آنها به من اعتراض کنند که چرا این بازیگران خانم را بدون روسری جلوی دوربین فرستادی!دیگر هیچ فیلم سینمایی نمی‌سازم که خانم‌ها در آن روسری به سر داشته باشند چه در خلوت خودشان چه در مقابل مجارم این کار انجامم کرد.»

استفاده از کلاه‌گیس در فیلم مشهود است

عیاری در حالی در تازه‌ترین اظهاراتش تصریح کرد که در فیلم «کانه» که تشخیص کلاه‌گیس خانم‌ها کاملا مشهود است که بیشتر به نقل از او دلیل این رویکرد تمایل به واقع‌گرایی عنوان شده بود!و چگونه می‌تواند این تناقض را توضیح دهد. پوریا ذوالفقاری، منتقد مجله فیلم جشنواره فردایی بود که به‌این موضوع واکنش نشان داد و در صفحه فیس‌بوک خود نوشت: «دارم به پاسخ صادقانه و صددرد سینمایی و خالی

صاحب امتیاز: پیام‌وران نشر روز

سر‌دبیر: غلامرضا صدقیان

آدرس: تهران، خیابان شهید مطهری

قطاع میزبای شیرازی، پلاک ۲۸۴

سازمان آگهی‌ها: ۸۸۴۹۸۴۷۳

روابط عمومی: ۸۸۴۹۸۴۴۸، نامبر: ۶-۸۸۴۵۶۳۳۴

توزیع: شرکت نشر گستر امروز ۷۷-۷۶-۸۸۴۹۸۴۷۵

چاپ تهران: چاپخانه روزنامه جوان

www.javanonline.ir

| روزنامه جوان | شماره ۴۹۹۸ | یکشنبه ۱۹ دی ۱۳۹۵ | ۹ ربیع‌الثانی ۱۴۲۸ | اذان ظهر: ۱۲:۱۱ | غروب آفتاب: ۱۷:۰۸ | مغرب: ۱۷:۲۸ | نیمه‌شب شرعی: ۲۲:۲۷ | اطلوع آفتاب فردا: ۷:۱۵ |

نزد نامجرمان به قصد تسلذذ داده‌اند. تبعیت از این موضوع قاعدتا برای مقلدان مراجع به لحاظ شرعی واجب‌است، ولی در خصوص بحث سینما (به عنوان یکی از موضوعات مستحذئه) هم همین روال جاری است؟ اتفاق پیش از این از برخی آقایان مراجع درباره کاربرد سینمایی این موضوع هم استفاده عمل آمده بود که اغلب قریب به اتفاق‌شان، استفاده سینمایی آن را در صورتی که مناسبات غیراخلاقی در میان نباشد، با در نظر گرفتن شرایطی یا حتی بعضاً به صورت مطلق، پلاکال دانسته‌اند.»

قصد باز کردن مسائل قهقی را نداریم، اما نویسنده متن بالا به این مسئله اشاره نکرده که مسئله حجاب زنان در سینما و تلویزیون ایران بیش از هر چیز جزو احکام ثانویه بوده و در وادی فقه حکومتی و مصلحت جامعه موضوعیت پیدا می‌کند. حتی به فرض ممنوع نبودن استفاده از کلاه‌گیس در سینما این مسئله پیش می‌آید که چه مرجعی باید در تشخیص و راستی‌آزمایی میان موی بازیگر و کلاه‌گیس وارد عمل بشود؟ آیا مرجع مربوط باید نماینده‌ای ویژه برای این امر در زمان فیلمبرداری هم حجات می‌کشید که دارم پرستارهای دهم ۵۰ را مقنعه تصویر می‌کنم؟

اینکه عیاری از خبری شدن این مسئله در جریان فیلمبرداری ممانعت کرده، ناخودآگاه ذهن را به این سمت می‌برد که او احتمالا تضمینی برای عبور از قرارداد چهل‌ساله سینمای انقلاب دریافت کرده بوده‌است! البته اینطور هم می‌توان تحلیل کرد که کارگردان فیلم «کانه»، روی اینکه فیلمی بتواند آغازی بر یک پایان در سینمای ایران باشد، حساب کرده‌است. با فرض اینکه عیاری با چنین فرضی اقدام به تولید فیلم خود کرده باشد، این سؤال پیش می‌آید که چه کسانی در این تصمیم و باورد اشتباه به او مشورت و یا تضمین داده‌اند و باعث شده‌اند این فیلمساز به وادی تحلیل‌های اشتباه بیفتد. عیاری به احتمال زیادی می‌دانسته که عبور از چنین خط قرمز می‌منجر به توقیف فیلم می‌شود و این فیلم سرنوشتی بهتر از اثر پیشین او یعنی خانه پدری پیدا نمی‌کند.

- قراردادی که بذر پخته شده‌است**

سینما در همه دنیا با قراردادهای ناتواش‌هایی که میان فیلمسازها و تماشاگران منعقد شده، کارایی دارد و کار می‌کند. مخاطبان سینما می‌دانند که فلان بازیگر مشهور در حال ایفای نقش یک کاراکتر فرضی است و اگر آن‌ها سینما را دوست دارند و این رویکرد در روسری نمی‌پوشند یک موضوع بدهی است که با قرارداد میان مخاطب و فیلمساز برای سر کردن روسری در منزل خللی به فیلم وارد نمی‌شود. نزدیک ۴۰ سال است که این قرارداد در سینما ایران جواب داده و کار می‌کند.

- واقع‌نمایی به چه قیمتی؟**

از میسان واکنش‌ها به ماجرای فیلم «کانه»، یادداشت طولانی مهزاد دانش، نویسنده ومنتقد سینمایی رایابد سرافز شیطینی‌رسانه‌ای از رویکرد سؤال‌انگیز عیاری تلقی کرد. این فعال سینمایی طی یادداشتی که در سایت حامی سیاست‌های سینمایی دولت یازدهم منتشر شد با برشمردن استدلال‌هایی کوشیده نفس استفاده از کلاه گیس توسط عیاری در فیلم کانه‌ا را توجیه کند. این نویسنده سینمایی در بخشی از یادداشت خود آورده‌است: «در استفاده‌های عیاری که بدون در نظر گرفتن کاربرد در فیلم‌های سینمایی از مراجع انجام شده‌است، عموم ایشان فتوا بر حرمت استفاده از آن

«ثریا» باز هم به پخش تلویزیون نرسید

سخت شدن تماشای ثریا در غبار جام جم

- محمدصادق عابدینی**

در حالی‌که قرار بود چهارشنبه شب برنامه ثریا از شبکه یک سیما پخش شود، بدون اعلام قبلی این برنامه پخش نشد تا شایعات درباره فشار این‌براین برنامه بر طرفدار انتقادی بیشتر شود. چهارشنبه شب قرار بود ثریا به جشنواره عمل بر بازاد. هفته پیش از آن نیز این برنامه تلویزیونی با دعوت از چند تن از کارگردانان حاضر در جشنواره عمار به این جشنواره مردمی پرداخته بود. اما چهارشنبه اجازه پخش به این برنامه داده نشد. محسن مقصدی، تهیه‌کننده برنامه ثریا مدعی است که در این برنامه تملق‌ها و تخریب‌ها به حدی زیاد شده که در حال حاضر روابط عمومی شبکه اول سیما در پاسخ به «جوان» علت پخش نشدن این برنامه را صرفاً تغییرات در کنداکتور پخش شبکه عنوان کرد و آن را موضوعی غیرعادی ندانست، اما شنیده‌ها حکایت از این دارد که مدیران تلویزیون موضوع برنامه ثریا را تصویب نکرده‌اند و همین مسئله باعث شده یکی از مهم‌ترین برنامه‌های انتقادی تلویزیون پخش نشود. در حالی که مقصدی تلاش دارد کمتر در رسانه‌ها درباره مشکلاتی که برای ثریا به وجود آمده صحبت کند، سخنان وی در اختتامیه جشنواره عمار قابل توجه است.

مقصودی که به نمایندگی از بوالهی برای دریافت جایزه مستند «شورش در شهر» روی سن رفته بود، گفت: این جایزه را به نمایندگی از بچه‌های ثریا و عزیزی که پشت‌صحنه و گمان هستند دریافت کردم و اگر آثار ثریا برکاتی داشته به خاطر اخلاص این دوستان است. امیدوارم مسئولانی که شعار دادند: «اردو بیان» می‌دهند در عمل هم به این شعار پایبند باشند.

و در تحمل منتقدین رسه صدر بیستری داشته باشند. برای «استمرار» که برنامه ثریا دعا کند. سخن‌کنانه‌ایم تهیه‌کننده برنامه ثریا نشان‌دهنده فشارهایی است که به این برنامه وارد می‌شود؛ فشارهایی که گویا بقای ثریا را تحت‌تبع‌الشعاع قرار داده و استمرار پخش آن را به مخاطره انداخته‌است. ثریا به دلیل رویکرد انتقادی‌اش نسبت به عملکرد دولت تا به حال چند بار با مشکلاتی روبه‌رو و از آتش شبکه یک محروم شده‌است. اوایل امسال نیز در یک بازه دو ماهه ثریا از آنتن شبکه اول سیما حذف شد. شنیده‌های «جوان» درباره این برنامه حکایت از آن دارد که سیاست مدیران ارشد صداوسیما

روایت حمید حسام از یک دیدار ویژه با رهبر انقلاب تائیه‌های دوست‌داشتنی

جمعی از نویسندگان واهالی فرهنگ پنج‌شنبه شب میهمان رهبر انقلاب بودند. حمید حسام نیز یکی از این میهمانان بود که حال و هوای آن دیدار را در یادداشتی اختصاصی برای مخاطبان خبرگزاری فارس روی کاغذ آورده‌است. «شهید حاج‌حسین مهدعلی قبل از گرفتن مزد جهاد چهل‌ساله‌اش، در مراسم رونمایی کتاب «وقتی مهتاب گم شد» گفت: «مهتاب که گم نمی‌شود. تازه مهتاب پیدا شده و راه را نشان می‌دهد. علی‌خوش‌لفظ، قهرمان آن شب‌های مهتابی، هرگز گم‌شدنی نیست.» این تعبیر استعاره‌گونه حاج‌حسین همدانی، مرآه یاد جمله‌ای از حضرت آقاانداخت که فرموده بودند: «با این ستاره‌ها می‌شود راه را نشان داد و بناجم هم بپندون.» شب‌های جنگ پر بوداز این ستاره‌ها؛ ستاره‌هایی که از نلت آخر شب تا سپیده‌دمان می‌درخشیدند. گاهی که مهتاب می‌زد، ستاره‌ها قایم می‌شدند تا به چشم نیابند. علی‌خوش‌لفظ یکی از آن ستاره‌هاست که همه درهای نهفته و زخ‌های شمرده‌اش در کتاب وقتی مهتاب گم شد، جمع شد و انگار قرار بود مهتاب، پس از چند سال از محاق بیرون بیاید و چشم‌نوازی کند. با راوی صادق شب‌های مهتابی جنگ، که امروز همد زخم تیر و ترکش و مصدومیت شیمیایی است، راهی تهران شدیم. علی پشت آمولانس دراز کشیده، با همان ماسک همیشگی، توی مسیر برای خودمان رؤیا باقیم که اگر آقا را ببینیم چه می‌کنیم و اگر فرصت حرف زدن پیدا کنیم چه می‌گوییم و اگر…»

از شوق دیدار دو ساعت زودتر از موعد به بیت رسیدیم. علی می‌ارزید. مندلی آورند یک گوشه نشست. بچه‌های بیت نگران

به سمت محدود شدن بیش از پیش ثریاست، به نحوی که شاید تعطیلی برای آن بهتر از بقا زیر بار فشارهای باشد که از جناح‌های مختلف به این برنامه وارد می‌شود. محدود کردن موضوعات برنامه ثریا، حذف برخی موضوعاتی که باعث به آنتن نرسیدن برنامه می‌شود (مانند اتفاقی که هفته گذشته رخ داد)، و فشار مالی به این برنامه از جمله اقداماتی است که ثریا با آن دست به گریبان است. رویکرد سازمان صداوسیما نسبت به این برنامه به نحوی است که در یک بازه زمانی می‌تواند با تعطیلی کشاندن ثریا باشد. آیا این کار را می‌تواند یا خواسته‌های مقام معظم رهبری از دکتر علی‌عسکری، رئیس رسانه ملی همسو دانست؟ رهبر انقلاب

در حکم انتصاب دکتر علی‌عسکری، «جذب و حفظ و تربیت نیروهای انقلابی و کارآمد» را مورد تأکید دادند و بارها درباره به کارگیری نیروهای مؤمن و انقلابی توصیه‌های مؤکدی داشته‌اند. با این وجود شاهد آن هستیم که برنامه‌ای که در افکار عمومی از آن به عنوان برنامه‌ای انقلابی و پیشرو نام برده می‌شود، نه تنها تقویت نشده بلکه دچار مشکلاتی می‌شود که تهیه‌کننده‌اش را وادار می‌کند از مردم برای استمرار برنامه استفاده باشد.

به نظر می‌رسد محدودیت‌های اعمال شده برای برنامه ثریا ناشی از فشارهای دولت به صداوسیما برای کاهش برنامه‌های انتقادی باشد. دولت‌مدران بارها نسبت به عملکرد برنامه‌های انتقادی تلویزیون واکنش‌های منفی داشته‌اند و برنامه‌ها را خواستار تعطیلی برخی از برنامه‌ها شده‌اند. هفته گذشته ثریا به بهانه تداخل برنامه‌ها و تغییرات کنداکتور به آنتن شبکه یک نرسید، آیا در هفته جاری و هفته‌های آینده این برنامه باز هم با چنین مشکلاتی روبه‌رو خواهد شد یا دعای مردم انقلابی برای برنامه‌ای انقلابی مستجاب خواهد شد؟